



**OBJAVLJIVANJE PODATAKA
PRVE BANKE CG AD PODGORICA
ZA 2021. GODINU**

**(u skladu sa Odlukom o javnom objavljivanju podataka
o kreditnoj instituciji „Sl.list Crne Gore“, br. 128/20)**

Podgorica, maj 2022.

JAVNO

SADRŽAJ:

UVOD.....	3
1. Finansijski iskazi	4
2. Ciljevi i politike upravljanja rizicima	4
3. Sistem upravljanja	8
4. Konsolidacija.....	9
5. Regulatorni kapital	12
6. Podaci o kapitalnim zahtjevima i iznosi rizikom ponderisanih izloženosti	17
7. Podaci o izloženosti kreditnom riziku druge ugovorne strane	37
8. Podaci o kontracikličnom baferu kapitala	37
9. Podaci o izloženosti kreditnom riziku i riziku razvodnjavanja	37
10. Podaci o opterećenju i neopterećenju imovini	45
11. Podaci o primjeni standardizovanog pristupa	45
12. Podaci o izloženosti tržišnom riziku	45
13. Podaci o upravljanju operativnim rizikom	46
14. Podaci o ključnim indikatorima	46
15. Podaci o izloženosti riziku kamatne stope iz pozicija kojima se ne trguje.....	46
16. Podaci o izloženosti pozicijama sekjuritizacije	47
17. Podaci u vezi politike primanja	47
18. Podaci o koeficijentu finansijskog leveridža	47
19. Podaci u vezi zahtjeva sa likvidnošću	48
20. Podaci o primjeni IRB pristupa na kreditni rizik	49
21. Podaci u vezi primjene tehnika ublažavanja kreditnog rizika	49
22. Podaci u vezi primjene naprednih pristupa za operativni rizik.....	49
23. Podaci u vezi primjene internih modela za tržišni rizik	50

UVOD

U skladu sa Odlukom o javnom objavljivanju podataka o kreditnoj instituciji („Sl.list Crne Gore” br.128/20), članom 237 Zakona o kreditnim institucijama („Službeni list CG“ br. 72/19, 82/20 i 8/21) i ostalim relevantnim propisima kojima se reguliše poslovanje kreditnih institucija na teritoriji Crne Gore, Prva Banka Crne Gore AD Podgorica objavljuje podatke i informacije o svom finansijskom stanju i poslovanju sa stanjem na dan 31.12.2021. godine.

Odluka o javnom objavljivanju podataka o kreditnoj instituciji propisuje koje bi podatke o finansijskom stanju, poslovanju i profilu rizika, kreditne institucije trebalo da objave, a među kojima su:

- finansijski iskazi,
- podaci o ciljevima i politikama upravljanja rizikom,
- podaci o sistemu upravljanja,
- konsolidacija,
- podaci o regulatornom kapitalu,
- podaci o kapitalnim zahtjevima i iznosi rizikom ponderisanih izloženosti,
- podaci o izloženosti kreditnom riziku druge ugovorne strane,
- podaci o kontracikličnom baferu kapitala,
- podaci o izloženosti kreditnom riziku i riziku razvodnjavanja,
- podaci o opterećenju i neopterećenju imovini,
- podaci o primjeni standardizovanog pristupa,
- podaci o izloženosti tržišnom riziku,
- podaci o upravljanju operativnim rizikom,
- podaci o ključnim indikatorima,
- podaci o izloženosti riziku kamatne stope iz pozicija kojima se ne trguje,
- podaci o izloženosti pozicijama sekjuritizacije,
- podaci u vezi politike primanja,
- podaci o koeficijentu finansijskog leveridža,
- podaci u vezi zahtjeva za likvidnošću,
- podaci o primjeni IRB pristupa na kreditni rizik,
- podaci u vezi primjene tehnika ublažavanja kreditnog rizika,
- podaci u vezi primjene naprednih pristupa za operativni rizik,
- podaci u vezi primjene internih modela za tržišni rizik.

Ovaj dokument ne sadrži zaštićene i povjerljive informacije čije bi javno objavljivanje ugrozilo konkurentsku poziciju Banke, kao ni povjerljive informacije koje se odnose na lica koja stupaju u ugovorne odnose sa Bankom čija je povjerljivost obavezujuća za Banku.

1. Finansijski iskazi

(Član 5 Odluke o javnom objavljivanju podataka o kreditnoj instituciji)

Banka dostavlja Centralnoj banci Crne Gore finansijske izvještaje u skladu sa Odlukom o sadržaju i rokovima i načinu sačinjavanja i dostavljanja finansijskih izvještaja banaka (Sl.list Crne Gore” br.34/22) i isti se mogu pogledati na zvaničnoj internet stranici <https://www.cbcbg.me/me/kljucne-funkcije/kontrolna-funkcija/finansijski-izvjestaji-banaka>.

2. Ciljevi i politike upravljanja rizicima

(Član 4.1. Odluke o javnom objavljivanju podataka o kreditnoj instituciji)

2.1 Strategije i postupci upravljanja svim vrstama rizika

Banka je odgovorna da identifikuje rizike kojima je izložena u svom poslovanju i koji imaju uticaj na poslovanje i stabilnost Banke, izvrši procjenu i efikasno njima upravlja. Identifikovani rizici se procjenjuju, analizirajući njihovu vjerovatnoću i značaj njihovog uticaja na poslovanje i stabilnost Banke, odnosno finansijski rezultat i kapital Banke.

Strategija upravljanja rizicima predstavlja krovni interni dokument kojim se definiše uspostavljanje efikasnog sistema upravljanja rizicima u Banci.

U cilju ostvarivanja strateških ciljeva Banke, posebna pažnja je posvećena praćenju i upravljanju svim vrstama rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju.

Preuzimanje određenog nivoa rizika je neophodno za uspješno ispunjenje postavljenih ciljeva, uz konzistentan i efikasan okvir za upravljanje rizicima koji omogućava dalji razvoj Banke.

Osnovna uloga Strategije je da propiše strateške ciljeve, osnovne principe, kulturu, okvir i taksonomiju upravljanja rizicima, na temelju kojih Banka uspostavlja svoj Sistem upravljanja rizicima. Takođe, uloga Strategije je da pronade optimalan odnos između prinosa i rizika, sa stanovišta raspoloživih resursa i drugih kompetentnosti Banke, odnosno da pronade najbolje načine za ostvarivanje misije i ciljeva, uvažavajući pri tome dobre prakse upravljanja rizicima u finansijskim institucijama uz definisanje kapaciteta preuzimanja rizika, apetita za rizikom i profila rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju, primjereno njenoj veličini, poslovnom modelu i kompleksnosti portfolija.

Strategijom se utvrđuju:

- strateški ciljevi koje Banka želi da ostvari u domenu izloženosti rizicima u svom poslovanju,
- opšti principi, kriterijumi i metode koje su relevantne za kreiranje politika i procedura upravljanja rizicima,

- načini na koji Banka implementira svoj Okvir upravljanja rizicima,
- prihvatljiv odnos prinosa i rizika za djelove portfolija i ukupni bilans stanja Banke, koji omogućava ispunjavanje poslovnih ciljeva,
- apetit za rizikom koji uvažava odnos prinosa i rizika koji je definisan prethodnom stavkom.

2.2 Struktura i organizacija funkcije upravljanja rizicima

Funkcija kontrole rizika je organizovana u okviru **Sektora upravljanja rizicima**.

U sklopu Sektora upravljanja rizicima formirane su sljedeće organizacione službe:

- Služba upravljanja rizicima i
- Služba kreditne kontrole.

U sklopu Službe upravljanja rizicima formirana su sljedeća odjeljenja:

- Odjeljenje za upravljanje kreditnim rizikom i
- Odjeljenje za upravljanje nekreditnim rizicima.

Osnovna zaduženja i odgovornosti Funkcije kontrole rizika su:

- operativna implementacija Okvira i Sistema upravljanja rizicima (u poslovnim procesima i na nivou Banke), putem predlaganja relevantnih internih akata operativog i tehničkog nivoa, definisanja obuhvata podataka potrebnih za mjerenje i praćenje rizika, te izvještavanje o rizicima, implementacije kvantitativnih indikatora (mjera) materijalno značajnih rizika, praćenja nivoa iskorišćenosti definisanih limita, redovnog računanja regulatorno i interno definisanih zahtjeva (uključujući sprovođenje testiranja otpornosti na stres),
- izvještavanje – interno i eksterno.

2.3 Obim i vrsta sistema izvještavanja i mjerenja rizika

Banka razlikuje dva osnovna tipa izvještavanja o rizicima, i to:

- interno i
- eksterno.

Služba upravljanja rizicima odgovorna je za sistem izvještavanja sa područja upravljanja rizicima i kapitalom.

Interno izvještavanje: uz redovne izvještaje, Služba upravljanja rizicima po nalogu organa upravljanja sastavlja ad hoc izvještaje traženog sadržaja.

Eksterno izvještavanje: Služba upravljanja rizicima je odgovorna da izvještava CBCG o izloženosti svim rizicima i to na regulatorno propisanim izvještajnim obrascima za navedeno u rokovima propisanim Zakonom

i Odlukama CBCG. Pored izvještavanja CBCG, Služba upravljanja rizicima priprema i izvještaje za eksternog revizora u formi standardizovanih izvještajnih obrazaca.

2.4 Zaštita od rizika i ublažavanje rizika, strategije i postupci za praćenje stalne efikasnosti zaštite od rizika i ublažavanja rizika

Pored zakonskih i podzakonskih akata koje propisuje Centralna banka Crne Gore, područje upravljanja rizicima uređeno je i odgovarajućim internim aktima Banke.

Set dokumenata vezanih za strategiju upravljanja rizicima:

- Strategija upravljanja rizicima za period 2020 - 2022.godine,
- Strategija postupanja sa nekvalitetnim kreditima za period 2019 - 2021.godine,
- Limiti u poslovanju,
- Metodologija procesa identifikovanja i ocjene značaja (materijalnosti) rizika,
- Postupak procjenjivanja adekvatnosti internog kapitala

Set dokumenata vezanih za upravljanje kreditnim rizikom:

- Politika upravljanja kreditnim rizikom,
- Procedura identifikacije i praćenja lica povezanih sa Bankom,
- Procedura naplate potraživanja,
- Procedura restrukturiranja kredita,
- Kreditna politika,
- Procedura odobravanja kredita fizičkim licima,
- Procedura odobravanja plasmana pravnim licima,
- Procedura procjene vrijednosti kolaterala,
- Katalog kolaterala,
- Procedura upravljanja kreditnim rizikom (stres test),
- Tehnike ublažavanja kreditnog rizika,
- Metodologija utvrđivanja kreditne sposobnosti fizičkih lica,
- Metodologija utvrđivanja kreditne sposobnosti korporativnog klijenta i rizika neispunjenja finansijske obaveze,
- Metodologija za obračun ispravke u skladu sa IFRS 9

Rezidualni rizik:

- Metodologija obračuna potrebnog kapitala za rezidualni rizik (dodatni kapital u skladu sa ICAAP-om)

Rizik koncentracije:

- Metodologija obračuna internog kapitala za rizik koncentracije (dodatni kapital u skladu sa ICAAP-om)

Rizik upravljanja stečenom aktivom:

- Metodologija obračuna internog kapitala za rizik upravljanja stečenom aktivom (dodatni kapital u skladu sa ICAAP-om)

Tržišni rizici:

- Politika upravljanja tržišnim rizicima,
- Procedura upravljanja tržišnim rizicima

Set dokumenata vezanih za upravljanje operativnim rizikom:

- Politika upravljanja operativnim rizikom,
- Procedura upravljanja operativnim rizikom,
- Plan nastavka funkcionisanja poslovnih djelova,
- Plan nastavka funkcionisanja informacione tehnologije (IT),
- Strategija upravljanja kontinuitetom poslovanja,
- Politika upravljanja kontinuitetom poslovanja,
- Strategija sigurnosti informacionog sistema,
- Strategija razvoja informacione tehnologije IT

Set dokumenata vezanih za upravljanje rizikom zemlje:

- Politika upravljanja rizikom zemlje,
- Procedura upravljanja rizikom zemlje

Set dokumenata vezanih za upravljanje rizikom likvidnosti:

- Strategija upravljanja rizikom likvidnosti,
- Plan upravljanja u slučaju ugrožene likvidnosti ili nepredviđenih okolnosti,
- Politika upravljanja rizikom likvidnosti i procjena zahtjeva za internim kapitalom Banke za rizik likvidnosti,
- Procedura za testiranje likvidnosti primjenom stres scenarija,
- Metodologija utvrđivanja stabilnog nivoa depozita po viđenju i oročenih depozita

Rizik kamatne stope koji ne proizilazi iz trgovačkih aktivnosti Banke:

- Procedura za upravljanje rizikom kamatne stope koji ne proizilazi iz trgovačkih aktivnosti Banke i metodologija obračuna internog kapitala

Reputacioni rizik:

- Politika upravljanja reputacionim rizikom

Set dokumenata vezanih za upravljanje rizikom usklađenosti:

- Politika Compliance,

- Procedura Compliance.

3. Sistem upravljanja

(Član 4.2 Odluke o javnom objavljivanju podataka o kreditnoj instituciji)

Na 31.12.2021. godine, organi korporativnog upravljanja Banke su:

- Skupština akcionara,
- Odbor direktora i
- Menadžment Banke.

Skupština akcionara je najviši organ Banke. Skupština akcionara putem svojih pravovremenih odluka o potrebi restrukturiranja poslovanja Banke, promjenama strukture i visine njenog kapitala, emitovanju (podređenih) obveznica i raspodjeli dobiti utiče na profil rizika Banke, kao i na iznos njenih kapitalnih resursa koji Banku štite od neočekivnih gubitaka.

Odbor direktora ima odgovornost utvrđenu pozitivnim propisima u vezi sa svim aspektima javljanja, identifikacije, mjerenja i upravljanja rizicima kojima je Banka u svom poslovanju izložena.

Odbor direktora je dužan da:

- uspostavi adekvatan sistem upravljanja rizicima koji će omogućiti efikasno ostvarivanje ciljeva akcionara Banke. Optimalan odnos prinosa i rizika se uspostavlja primjenom naučno i empirijski verifikovanih metodologija, tehnika i prakse,
- uspostavi limite u procesu upravljanja rizicima i prati i ocjenjuje performanse menadžmenta u tom procesu,
- prati efikasnost i adekvatnost sistema upravljanja rizicima u kontekstu obaveza u vezi sa pozitivnim propisima, cijeneći interese akcionara koji su definisani drugim strateškim dokumentima.

Na 31.12.2021. godine Banka ima četiri stalna tijela Odbora direktora, i to:

- Odbor za reviziju,
- Kreditni odbor,
- Komitet za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO),
- Odbor za upravljanje operativnim rizikom.

Na 31.12.2021. godine, Banka ima 2 izvršna direktora, od kojih je jedan glavni izvršni direktor.

Shodno novoj regulativi, koja je stupila na snagu 01.01.2022. godine, u Banci je definisan sistem upravljanja koji se odnosi na novu organizacionu strukturu, način organizacije i ovlašćenja Nadzornog i Upravnog Odbora Banke, mehanizme internih kontrola, kao i uslove i način obavljanja kontrolnih funkcija u Banci.

4. Konsolidacija

(Član 5 Odluke o javnom objavljivanju podataka o kreditnoj instituciji)

Prva Banka Crne Gore AD Podgorica osnovana 1901.godine, sa vlasničkim udjelom od 100% u mikro kreditnoj finansijskoj instituciji Montenegro Investments Credit, preduzećima First Assets Management, First Real Estate Management 1 i First Real Estate Management 2, ima kontrolu nad navedenim privrednim subjektima.

Zakon o kreditnim institucijama i Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja obavezuju nadređenu kreditnu instituciju na izradu konsolidovanih finansijskih izvještaja za grupu kreditnih institucija, osim u slučaju kada je bilans stanja podređenog člana manji od 1% bilansa stanja nadređenog člana.

	Nadređeni član/podređeni član	Bilansna suma 31.12.2021. (EUR)	Bilansna suma podređenog člana u odnosu na bilansnu sumu nadređenog člana
Banka	nadređeni član	310.495.981	
First Assets Management	podređeni član	2.355.192	0,76%
Montenegro Investments Credit	podređeni član	7.939.000	2,56%
First real estate management 1	podređeni član	2.292.080	0,74%
First real estate management 2	podređeni član	2.341.136	0,75%

Osnovni podaci o zavisnim društvima Banke:

1) First Assets Management

MB: 02850419

Izvršni direktor: Dragutin Grgur

Djelatnost: Kupovina i prodaja vlastitih nekretnina

Ukupni kapital: 2.195.584 EUR

2) Montenegro Investments Credit

MB:02457156

Izvršni direktor: Predrag Četković

Djelatnost: Ostale usluge kreditiranja

Ukupni kapital: 2.082.000 EUR

3) First real estate management 1

MB:03154017

Izvršni direktor: Nađa Zidar

Djelatnost: Kupovina i prodaja vlastitih nekretnina

Ukupni kapital: 2.290.712 EUR

4) First real estate management 2

MB:03154424

Izvršni direktor: Dragutin Grgur

Djelatnost: Kupovina i prodaja vlastitih nekretnina

Ukupni kapital: 2.340.676 EUR

U strukturi sopstvenih sredstava, ulaganje u mikro kreditnu instituciju Montenegro Investments Credit je na 31.12.2021. godine bilo odbitna stavka od sopstvenih sredstava.

Bilans stanja

(000 EUR)

Red. br.	SREDSTVA	BANKA	MFI
1.	Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	58.585	811
2.	Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti	194.853	6.978
2.a.	Kredit i potraživanja od banaka	4.079	0
2.b.	Kredit i potraživanja od klijenata	174.913	6.978
2.c.	Hartije od vrijednosti	0	0
2.d.	Ostala finansijska sredstva	15.861	0
3.	Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	14.933	0
3.a.	Kredit i potraživanja od banaka	0	0
3.b.	Kredit i potraživanja od klijenata	0	0
3.c.	Hartije od vrijednosti	14.933	0
3.d.	Ostala finansijska sredstva	0	0
4.	Finansijska sredstva koja se drže radi trgovanja	18	0
4.a.	Kredit i potraživanja od banaka	0	0
4.b.	Kredit i potraživanja od klijenata	0	0
4.c.	Hartije od vrijednosti	18	0
4.d.	Ostala finansijska sredstva	0	0
5.	Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, koja se ne drže radi trgovanja	0	0
5.a.	Kredit i potraživanja od banaka	0	0
5.b.	Kredit i potraživanja od klijenata	0	0
5.c.	Hartije od vrijednosti	0	0
5.d.	Ostala finansijska sredstva	0	0
6.	Derivati koji se drže zbog zaštite od rizika	0	0
7.	Promjene u fer vrijednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	0
8.	Investicije u pridružena društva, zavisna društva i zajedničke poduhvate po metodi kapitala	7.904	0
9.	Investicione nekretnine	0	0
10.	Nekretnine, postrojenja i oprema	1.676	61
11.	Nematerijalna sredstva	343	25
12.	Tekuća poreska sredstva	1	0
13.	Odložena poreska sredstva	335	0

14.	Stalna sredstva namijenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	0
15.	Ostala sredstva	31.848	63
16.	UKUPNA SREDSTVA:	310.496	7.939
	OBAVEZE		
17.	Finansijske obaveze koje se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti	261.272	5.686
17.a.	Depoziti banaka i centralnih banaka	0	0
17.b.	Depoziti klijenata	258.473	0
17.c.	Kreditni banaka i centralnih banaka	0	5.614
17.d.	Kreditni klijenata koji nijesu banke	2.799	72
17.e.	Hartije od vrijednosti	0	0
17.f.	Ostale finansijske obaveze	0	0
18.	Finansijske obaveze koje se drže radi trgovanja	0	0
18.a.	Depoziti banaka i centralnih banaka	0	0
18.b.	Depoziti klijenata	0	0
18.c.	Kreditni banaka i centralnih banaka	0	0
18.d.	Kreditni klijenata koji nijesu banke	0	0
18.e.	Hartije od vrijednosti	0	0
18.f.	Ostale finansijske obaveze	0	0
19.	Finansijske obaveze kojima se ne trguje i koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	0	0
19.a.	Depoziti banaka i centralnih banaka	0	0
19.b.	Depoziti klijenata	0	0
19.c.	Kreditni banaka i centralnih banaka	0	0
19.d.	Kreditni klijenata koji nijesu banke	0	0
19.e.	Ostale finansijske obaveze	0	0
20.	Derivatne finansijske obaveze kao instrument zaštite	0	0
21.	Promjene fer vrijednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	0
22.	Rezerve	74	6
23.	Obaveze po osnovu sredstava namijenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	0
24.	Tekuće poreske obaveze	0	28
25.	Odložene poreske obaveze	0	0
26.	Ostale obaveze	8.860	137
27.	Subordinisani dug	7.922	0
28.	UKUPNE OBAVEZE:	278.128	5.857
	KAPITAL		
29.	Akcijski kapital	55.428	0
30.	Emisione premije	0	0
31.	Neraspoređena dobit	-28.200	1.102
32.	Dobit/gubitak tekuće godine	-4.453	286
33.	Ostale rezerve	9.593	0
34.	Interesi bez kontrolnog uticaja u kapitalu	0	0
	Donirani kapital/udjeli	0	694
35.	UKUPAN KAPITAL: (29. do 34.)	32.368	2.082
36.	UKUPNI KAPITAL I OBAVEZE: (28. + 35.)	310.496	7.939

Bilans uspjeha

(000 EUR)

	POZICIJA	BANKA	MFI
1.	Prihodi od kamata i slični prihodi	10.443	1.252

2.	Prihodi od kamata na obezvrjeđene plasmane	238	0
3.	Rashodi od kamata i slični rashodi	3.176	190
I.	NETO PRIHODI OD KAMATA (1 + 2 - 3)	7.506	1.062
4.	Prihodi od naknada i provizija	5.348	14
5.	Rashodi naknada i provizija	3.404	5
II.	NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA (4 - 5)	1.944	9
6.	Neto dobitak / gubitak usled prestanka priznavanja finansijske instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	121	0
7.	Neto dobitak/gubitak po osnovu finansijskih instrumenata koji se drže radi trgovanja	41	0
8.	Neto dobitak / gubitak od finansijskih instrumenata iskazanih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, a koji se ne drže radi trgovanja	0	0
9.	Promjena fer vrijednosti u računovodstvu zaštite od rizika (hedžing)	0	0
10.	Neto gubici/dobici od kursnih razlika	212	0
11.	Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja ostale imovine	6.128	0
12.	Ostali prihodi	471	7
13.	Troškovi zaposlenih	3.585	324
14.	Troškovi amortizacije	717	22
15.	Opšti i administrativni troškovi	4.638	356
16.	Neto dobici/gubici po osnovu modifikacije i reklasifikacije finansijskih instrumenata	0	0
17.	Neto prihodi/rashodi po osnovu obezvrjeđenja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	10.952	0
18.	Troškovi rezervisanja	-136	0
19.	Ostali rashodi	573	60
III.	DOBITAK/GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA : I+II+6+7+8+9+10+11+12-13-14-15-16-17-18-19	-3.904	314
21.	Porez na dobit	549	28
22.	NETO PROFIT/GUBITAK (III - 21)	-4.453	286

5. Regulatorni kapital

(Član 6 Odluke o javnom objavljivanju podataka o kreditnoj instituciji)

Regulatorni kapital prema Odluci o adekvatnosti kapitala kreditnih institucija („Sl. list Crne Gore“ br. 128/20, 140/21) sastoji se od osnovnog kapitala (Tier 1) i dopunskog kapitala (Tier 2), dok se osnovni kapital (Tier 1) sastoji od redovnog osnovnog kapitala (CET1) i dodatnog osnovnog kapitala (AT1). Regulatorni kapital u skladu sa navedenom Odlukom, Banka obračunava počev od 01.01.2022. godine kada je i stupio na snagu novi regulatorni okvir - Bazel III.

U ovom poglavlju, Banka objavljuje podatke o sopstvenim sredstvima u skladu sa regulativom koja je važila na 31.12.2021. godine, tj. u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka („Sl.list CG“ br. 38/11, 55/12 i 82/17), kojom je definisano da sopstvena sredstva Banke čine:

- osnovni elementi sopstvenih sredstava, koji se uključuju u izračunavanje osnovnog kapitala,
- dopunski elementi sopstvenih sredstava, koji se uključuju u izračunavanje dopunskog kapitala.

Osnovni elementi sopstvenih sredstava Banke su:

- uplaćeni akcionarski kapital po nominalnoj vrijednosti, isključujući kumulativne povlašćene akcije,

- naplaćene emisije premije, isključujući emisije premije po osnovu kumulativnih prioritetnih akcija,
- rezerve za procijenjene gubitke po regulatornom zahtjevu, izdvojene u skladu sa odlukom kojom se propisuju minimalni standardi za upravljanje kreditnim rizikom u bankama,
- rezerve koje su formirane na teret dobiti nakon njenog oporezivanja (zakonske, statutarne i druge rezerve),
- neraspoređena dobit iz prethodnih godina za koju je skupština akcionara donijela odluku da bude uključena u osnovni kapital, umanjena za porez na dobit i druge očekivane troškove,
- iznos dobiti u tekućoj godini za koju su ispunjeni uslovi propisani Odlukom,
- iznos kojim se ublažavaju negativni efekti na sopstvena sredstva banke zbog prelaska na vrednovanje stavki aktive primjenom Međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja 9 (MSFI 9).

Odbitne stavke pri izračunavanju osnovnog kapitala Banke su:

- gubitak iz prethodnih godina,
- gubitak iz tekuće godine,
- nematerijalna imovina u obliku goodwilla, licenci, patenata, zaštitnih znakova i koncesija,
- nominalni iznos stečenih sopstvenih akcija, isključujući kumulativne povlašćene akcije,
- nerealizovani gubitak po osnovu vrjednosnog usklađivanja finansijske imovine raspoložive za prodaju, po fer vrijednosti,
- pozitivna razlika između iznosa obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke,
- iznos prekoračenja limita ulaganja u nepokretnosti i osnovna sredstva, utvrđenog posebnim propisom Centralne banke.

Dopunski elementi sopstvenih sredstava koji se uključuju u dopunski kapital:

- nominalni iznos uplaćenih povlašćenih kumulativnih akcija,
- naplaćene emisije premije po osnovu kumulativnih prioritetnih akcija,
- iznos opštih rezervi, a najviše do 1,25% ukupne rizikom ponderisane aktive,
- subordinisani dug,
- hibridni instrumenti,
- revalorizacione rezerve za nepokretnosti u vlasništvu Banke.

Odbitne stavke pri izračunavanju dopunskog kapitala su:

- stečene sopstvene povlašćene kumulativne akcije,
- potraživanja i potencijalne obaveze obezbijeđeni hibridnim instrumentima ili subordinisanim dugom Banke do iznosa u kojem su ti instrumenti uključeni u dopunski kapital.

Subordinisani dug se može uključiti u izračunavanje dopunskog kapitala, ukoliko:

- je dug u cjelosti uplaćen,
- je dug neobezbijeđen, odnosno Banka ne garantuje plaćanje po tom dugu sopstvenim jemstvom, hipotekom ili na bilo koji drugi način,

- je, u slučaju stečaja, odnosno likvidacije Banke, dug podređen drugim obavezama i isplaćuje se tek nakon podmirenja obaveza prema drugim povjeriocima,
- se dug može koristiti samo za isplatu potraživanja povjerilaca u stečajnom postupku, odnosno postupku likvidacije Banke,
- se isplata duga povjeriocima ili otkup od same Banke prije dospjeća mogu izvršiti samo:
 - u slučaju pretvaranja subordinisanog duga u akcije, isključujući kumulativne povlašćene akcije,
 - u drugim slučajevima, uz saglasnost Centralne banke, ako isplata duga ne pogoršava pokazatelje adekvatnosti kapitala banke,
- je rok dospjeća duga unaprijed određen i duži od pet godina računajući od dana uplate,
- je o subordinisanom dugu zaključen pismeni ugovor koji pored uslova iz tačaka 2 - 6 ovog člana, sadrži i napomenu da se subordinisani dug ne može smatrati depozitom.

Odbitne stavke od sopstvenih sredstava Banke su:

- direktna ili indirektna ulaganja u drugu banku ili drugu kreditnu ili finansijsku instituciju u iznosu većem od 10 % kapitala tih institucija,
- ulaganje Banke u subordinisani dug i hibridne instrumente druge banke ili druge kreditne ili finansijske institucije, u kojoj Banka ima direktna ili indirektna ulaganja u iznosu većem od 10 % kapitala te institucije,
- ukupni iznos direktnih ili indirektna ulaganja u druge banke ili druge kreditne ili finansijske institucije u iznosu do 10% njihovog kapitala i ulaganja u subordinisani dug i hibridne instrumente koja nijesu obuhvaćena tačkom 2) ovog stava, ukoliko prelazi 10% iznosa sopstvenih sredstava Banke, prije umanjenja koja se vrše u skladu sa ovim članom odluke,
- direktna ili indirektna ulaganja u akcije društva za osiguranje, društva za reosiguranje ili osiguravajuće holding kompanije u iznosu većem od 10% kapitala tog društva, odnosno kompanije,
- iznos direktnog ili indirektnog ulaganja u pravno lice koje se bavi nefinansijskom poslovnom aktivnošću koje prelazi 10% iznosa sopstvenih sredstava Banke, prije umanjenja koja se vrše u skladu sa ovim članom odluke,
- iznos ukupnih direktnih i indirektnih ulaganja u pravna lica koja se bave nefinansijskom poslovnom aktivnošću, koje prelazi 30% iznosa sopstvenih sredstava Banke, prije umanjenja koja se vrše u skladu sa ovim članom odluke,
- potraživanja od pravnih lica i potencijalne obaveze prema pravnim licima povezanim sa Bankom, ako su ta potraživanja ili te potencijalne obaveze uspostavljeni pod uslovima koji su povoljniji u odnosu na uslove koji se primjenjuju prema drugim pravnim licima koja nijesu povezana sa Bankom,
- potraživanja i potencijalne obaveze obezbijedene akcijama drugih banaka, ili drugih kreditnih ili finansijskih institucija koje se ne kotiraju na priznatim berzama,
- iznos izloženosti po osnovu sekjuritizacijskih pozicija, koji je u skladu sa dijelom ove odluke kojim se uređuje sekjuritizacija, utvrđen kao odbitna stavka od sopstvenih sredstava.

Sopstvena sredstva Banke na 31.12.2021. godine (Obrazac SSB)

(000 EUR)

I/A	Osnovni elementi sopstvenih sredstava	Pozicija	Iznos
1.	Uplaćeni akcionarski kapital po nominalnoj vrijednosti, isključujući kumulativne povlašćene akcije	1	55.428
2.	Naplaćene emisione premije, isključujući emisione premije po osnovu kumulativnih prioritetnih akcija	2	
3.	Rezerve koje su formirane na teret dobiti nakon njenog oporezivanja (zakonske, statutarne i druge rezerve)	3	
3.a	Rezerve za procijenjene gubitke po regulatornom zahtjevu izdvojene u skladu sa odlukom kojom se propisuju minimalni standardi za upravljanjem kreditnim rizikom u bankama	3a	1.530
4.	Neraspoređena dobit iz prethodnih godina za koju je skupština akcionara donijela odluku da bude uključena u osnovni kapital, umanjena za porez na dobit i druge očekivane troškove	4	-1.004
5.	Dobit u tekućoj godini (ukoliko su ispunjeni uslovi iz čl 4 Odluke o adekvatnosti kapitala)	5	
6.	Iznos kojim se ublažavaju negativni efekti na sopstvena sredstva banke zbog prelaska na vrednovanje stavki aktive primjenom MSFI 9, utvrđen u skladu sa stavovima 5 i 6 člana 4 Odluke o adekvatnosti kapitala banaka	6	168
7.	Ukupno (pozicije 1+2+3+3a+4+5+6)	7	56.122

I/B	Odbitne stavke pri izračunu osnovnog kapitala		
1.	Gubitak iz prethodnih godina	8	27.196
2.	Gubitak iz tekuće godine	9	4.453
3.	Nematerijalna imovina (goodwill, licence, patenti, zaštitni znakovi, koncesije)	10	343
4.	Nominalni iznos stečenih sopstvenih akcija, isključujući povlašćene kumulativne akcije	11	
5.	Nerealizovani gubitak po osnovu vrijednosnog uskladjivanja finansijske imovine raspoložive za prodaju, po fer vrijednosti	12	1.255
6.	Pozitivna razlika između iznosa obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke	13	0
7.	Iznos prekoračenja limita ulaganja u nepokretnosti i osnovna sredstva, utvrđenog posebnim propisom Centralne banke	14	
8.	Ukupno (pozicije 8+9+10+11+12+13+14)	15	33.247

I/C	Osnovni kapital (osnovni elementi sopstvenih sredstava minus odbitne stavke, pozicija 7-15)	16	22.875
-----	---	----	--------

II/A	Dopunski elementi sopstvenih sredstava koji se uključuju u dopunski kapital		
1.	Nominalni iznos povlašćenih kumulativnih akcija	17	
2.	Naplaćene emisione premije po osnovu kumulativnih prioritetnih akcija	18	
3.	Iznos opštih rezervi, a najviše do 1,25% ukupne rizikom ponderisane aktive	19	
4.	Subordinisani dug (za koji su ispunjeni uslovi iz člana 6 Odluke)	20	7.676
5.	Hibridni instrumenti (za koje su ispunjeni uslovi iz člana 7 Odluke)	21	
6.	Revalorizacione rezerve	22	
7.	Ukupno (pozicije 17+18+19+20+21+22)	23	7.676

II/B	Odbitne stavke pri izračunu dopunskog kapitala		
1.	Stečene sopstvene povlašćene kumulativne akcije	24	
2.	Potraživanja i potencijalne obaveze obezbijeđeni hibridnim instrumentima ili subordinisanim dugom banke do iznosa u kojem su ti instrumenti uključeni u dopunski kapital	25	
3.	Ukupno (pozicije 24+25)	26	0

II/C	Dopunski kapital (dopunski elementi sopstvenih sredstava minus odbitne stavke, pozicija 23-26)	27	7.676
------	--	----	-------

II/D	Dopunski kapital koji se uključuje u sopstvena sredstva član 8 Odluke	28	7.676
------	---	----	-------

III/A	Sopstvena sredstva (osnovni kapital+dopunski kapital koji se uključuje u sopstvena sredstva)prije odbitnih stavki	29	30.551
-------	--	----	--------

III/ B	Odbitne stavke od sopstvenih sredstava		
1.	Direktna ili indirektna ulaganja u drugu banku ili drugu kreditnu ili finansijsku instituciju u iznosu većem od 10% kapitala tih institucija	30	904
2.	Ulaganje banke u subordinisani dug i hibridne instrumente druge banke ili druge kreditne ili finansijske institucije u kojoj banka ima direktna ili indirektna ulaganja u iznosu većem od 10% kapitala te institucije	31	
3.	Direktna ili indirektna ulaganja u druge banke ili druge kreditne ili finansijske institucije u iznosu do 10% njihovog kapitala i ulaganja u subordinisani dug i hibridne instrumente koja nijesu obuhvaćena tačkom 2 ovog stava ukoliko prelazi 10% iznosa sop	32	
4	Direktna ili indirektna ulaganja u akcije društva za osiguranje, društva za reosiguranje ili osiguravajuće holding kompanije u iznosu većem od 10% kapitala tog društva, odnosno kompanije	33	
5	Iznos direktnog ili indirektnog ulaganja u pravno lice koje se bavi nefinansijskom poslovnom aktivnošću koji prelazi 10% iznosa sopstvenih sredstava banke, prije umanjena koja se vrše u skladu sa članom 9 Odluke	34	
6	Iznos ukupnih direktnih i indirektnih ulaganja u pravna lica koja se bave nefinansijskom poslovnom aktivnošću, koji prelazi 30% iznosa sopstvenih sredstava banke, prije umanjena koja se vrše u skladu sa članom 9 Odluke	35	
7	Potraživanja od pravnih lica i potencijalne obaveze prema pravnim licima povezanim sa bankom, ako su ta potraživanja ili te potencijalne obaveze uspostavljene pod uslovima koji su povoljniji u odnosu na uslove koji se primjenjuju prema drugim licima koja	36	
8	Potraživanja i potencijalne obaveze obezbijedene akcijama drugih banaka ili drugih kreditnih ili finansijskih institucija koje se ne kotiraju na priznatim berzama iz Priloga 1 Odluke	37	
9	Iznos izloženosti po osnovu sekjuritizacijskih pozicija, koji je u skladu sa dijelom ove Odluke kojim se uređuje sekjuritizacija, utvrđen kao odbitna stavka od sopstvenih sredstava.	38	
III/ C	Ukupno odbitne stavke od sopstvenih sredstava (pozicije 30+31+32+33+34+35+36+37+38)	39	904
IV	Osnovni kapital umanjen za 50% odbitnih stavki sopstvenih sredstava (pozicija 39)	40	22.423
V	Dopunski kapital umanjen za 50% odbitnih stavki sopstvenih sredstava (pozicija 39)	41	7.224
VI	Osnovni kapital po potrebi umanjen stav 3 člana 9 Odluke	42	22.423
VII	SOPSTVENA SREDSTVA (Osnovni kapital +Dopunski kapital) (V+VI)	43	29.647

6. Podaci o kapitalnim zahtjevima i iznosi rizikom ponderisanih izloženosti

(Član 7 Odluke o javnom objavljivanju podataka o kreditnoj instituciji)

Budući da kreditne institucije nijesu imale obavezu da dostave Izvještaj o internoj procjeni adekvatnosti kapitala (ICAAP) na 31.12.2021. godine, već je novom regulativom definisano da to bude sa finansijskim podacima na 31.03.2022. godine, u ovom segmentu, Banka objavljuje kapitalne zahtjeve i iznose rizikom ponderisanih izloženosti u skladu sa regulativom koja je važila na 31.12.2021. godine.

Komitenti Banke nemaju dodjeljene kreditne rejtinge od strane priznatih eksternih rejting agencija i izvoznih kreditnih agencija, pa stoga ponderisanje potraživanja od ovih komitenata vrši se u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka.

Banka u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala izračunava potrebni kapital za kreditni rizik primjenom standardizovanog metoda.

U tabeli ispod dat je obračun ponderisane bilansne aktive (tabele PBA, PVB):

Izvještaj o ponderisanoj bilansnoj aktivi (Obrazac PBA)

(000 EUR)

Naziv potraživanja	Bruto izloženosti	Rezervacije (veći iznos ili obračunate rezervacije ili ispravke vrij.)	Iznos izloženosti	Rizikom ponderisani iznos izlož.	Pozicija
	1	2	3=1-2	4	5
Ponder 0%					
1	Izloženost prema Evropskoj centralnoj banci		0	0	1
2	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 1		0	0	2
3	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate izvozne kreditne agencije sa stepenom kreditnog kvaliteta 0 i 1		0	0	3
4	Izloženost prema centralnoj vladi u Crnoj Gori i CBCG	28.710	86	28.625	4
5	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama (član 25 Odluke o adekvatnosti kapitala) - u daljem tekstu: Odluka		0	0	5
6	Izloženost prema međunarodnim organizacijama (član 26 Odluke)		0	0	6
7	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	45.349	0	45.349	7
8	Zlatne poluge koje se nalaze u trezoru banke ili su deponovane na drugom mjestu kao obezbjeđenje za obaveze banke		0	0	8

9	Izloženosti koje su predmet kreditne zaštite, a za koje su ispunjeni uslovi za primjenu pondera 0% (član 102 stav 1, član 103 tačka 1, član 104 Odluke)	3.805	0	3.805	0	9
10	Dio izloženosti koji je pokriven priznatom garancijom i drugim oblicima nematerijalne kreditne zaštite za koju su ispunjeni uslovi za primjenu pondera 0% u skladu sa članom 119 Odluke	5.627	28	5.599	0	10
Ponder 10%						
1	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica za koje su ispunjeni uslovi iz člana 45, tačka 1			0	0	11
2	Izloženosti koje su predmet kreditne zaštite, a za koje su ispunjeni uslovi za primjenu pondera 10% (član 102 stav 2, član 103 tačka 2 Odluke)			0	0	12
Ponder 20%						
1	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 2			0	0	13
2	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate izvozne kreditne agencije sa stepenom kreditnog kvaliteta 2			0	0	14
3	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospjeća dužim od tri mjeseca , sa stepenom kreditnog kvaliteta 1	329	2	327	65	15
4	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospjeća do tri mjeseca , sa stepenom kreditnog kvaliteta 1,2 ili 3	3.979	20	3.959	792	16
5	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka ne koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospjeća do tri mjeseca (ukoliko ponder rizika koji se dodjeljuje izloženostima prema centralnoj vladi u kojoj je sjedište te institucije nije veći)	0	0	0	0	17
6	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica za koje su ispunjeni uslovi iz člana 45, tačka 2			0	0	18
7	Izloženost prema privrednim društvima za koje banka koristi kreditni rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 1			0	0	19
8	Kratkoročne izloženosti prema institucijama i privrednim društvima za koje postoji kreditni rejting (kratkoročni rejting emitetna) dodijeljen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 1(član 52 Odluke)			0	0	20
9	Izloženosti u vidu udjela u kapitalu investicionih fondova za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 1(član 52 Odluke)			0	0	21
10	Izloženosti pozicija u sekjuritizaciji sa stepenom kreditnog kvaliteta 1(član 154 Odluke)			0	0	22

11	Gotovina na putu	0	0	0	0	23
12	Dio izloženosti koji je obezbijeden do visine tržišne vrijednosti priznatog kolaterala ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 101 za primjenu pondera 20%			0	0	24
13	Dio izloženosti koji je pokriven prizatom garancijom i drugim oblicima nematerijalne kreditne zaštite za koju su ispunjeni uslovi za primjenu pondera 20% u skladu sa članom 119 Odluke	0	0	0	0	25
Ponder 35%						
1	Izloženosti obezbijedene stambenim nepokretnostima za koje su ispunjeni uslovi iz člana 37 Odluke	12.713	1.107	11.605	4.062	26
2	Izloženost banke nastala po osnovu ugovora o lizingu čiji je predmet stambena nepokretnost ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 37 stav 2 Odluke			0	0	27
Ponder 50%						
1	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 3			0	0	28
2	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate izvozne kreditne agencije sa stepenom kreditnog kvaliteta 3			0	0	29
3	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospjeća dužim od tri mjeseca , sa stepenom kreditnog kvaliteta 2 ili 3	885	4	881	440	30
4	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospjeća do tri mjeseca , sa stepenom kreditnog kvaliteta 4 ili 5			0	0	31
5	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka ne koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospjeća dužim od tri mjeseca (ukoliko ponder rizika koji se dodjeljuje izloženostima prema centralnoj vladi u kojoj je sjedište te institucije nije veći)	7.769	56	7.713	3.856	32
6	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave (član 22 Odluke), administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka ne koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospjeća do tri mjeseca , na koje se primjenjuje ponder rizika koji se dodjeljuje izloženostima prema centralnoj vladi u kojoj je sjedište te institucije, koja ima rejting sa stepenom kreditnog kvaliteta 3			0	0	33
7	Izloženost prema privrednim društvima za koje banka koristi kreditni rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 2			0	0	34

8	Izloženosti obezbijedene hipotekom ili fiducijom na poslovnoj nepokretnosti u Crnoj Gori do 50% tržišne vrijednosti nepokretnosti (član 38 stav 1 tačka 1 Odluke)	3.364	53	3.312	1.656	35
9	Izloženost banke nastala po osnovu ugovora o lizingu čiji je predmet poslovna nepokretnost do 50% tržišne vrijednosti nepokretnosti ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 38 stav 3 Odluke			0	0	36
10	Izloženosti ili djelovi dospjele a nenaplaćene izloženosti (duže od 90 dana) koji su obezbijedeni nepokretnostima iz člana 35 stav 1 tačka 1 i 2 Odluke, za koje su ispunjeni uslovi iz člana 42 stav 4	379	198	181	90	37
11	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica za koje su ispunjeni uslovi iz člana 45, tačka 3			0	0	38
12	Kratkoročne izloženosti prema institucijama za koje postoji kreditni rejting (kratkoročni rejting emitetna) dodijeljen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 2(član 51 Odluke)			0	0	39
13	Kratkoročne izloženosti prema privrednim društvima za koje postoji kreditni rejting (kratkoročni rejting emitenta) dodijeljen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 2(član 51 Odluke)			0	0	40
14	Izloženosti koje su u potpunosti obezbijedene hipotekom ili fiducijom nad poslovnim nepokretnostima na teritoriji zemalja članica EU (djeluju izloženosti utvrđenom u skladu sa članom 39 Odluke)			0	0	41
15	Izloženosti u vidu udjela u kapitalu investicionih fondova za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 2 (član 52 Odluke)			0	0	42
16	Izloženosti pozicija u sekjuritizaciji sa stepenom kreditnog kvaliteta 2 (član 154 Odluke)			0	0	43
17	Dio izloženosti koji je obezbijeden do visine tržišne vrijednosti priznatog kolaterala ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 101 za primjenu pondera 50%			0	0	44
18	Dio izloženosti koji je pokriven priznatom garancijom i drugim oblicima nematerijalne kreditne zaštite za koju su ispunjeni uslovi za primjenu pondera 50% u skladu sa članom 119 Odluke	600	42	558	279	45
Ponder 75%						
1	Izloženost prema fizičkim licima, malim i srednjim preduzećima (ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 34 Odluke)	49.935	801	49.135	36.851	46
Ponder 100%						
1	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 4 i 5			0	0	47
2	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate izvozne kreditne agencije sa stepenom kreditnog kvaliteta 4,5 i 6			0	0	48
3	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, za koje banka ne koristi kreditni rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije ili izvozne kreditne agencije			0	0	49
4	Izloženost prema javnim državnim tijelima iz člana 24 stav 2 Odluke			0	0	50
5	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospjeća dužim od tri mjeseca , sa stepenom kreditnog kvaliteta 4 ili 5			0	0	51

6	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave (član 22 Odluke), administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka ne koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospjeća do tri mjeseca , na koje se primjenjuje ponder rizika koji se dodjeljuje izloženostima prema centralnoj vladi u kojoj je sjedište te institucije, koja ima rejting sa stepenom kreditnog kvaliteta 4 i 5	2	0	2	2	52
7	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka ne koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospjeća dužim od tri mjeseca , na koje se primjenjuje ponder rizika koji se dodjeljuje izloženostima prema centralnoj vladi u kojoj je sjedište te institucije, koja ima rejting sa stepenom kreditnog kvaliteta 4 i 5			0	0	53
8	Učešće banke u kapitalu ili ulaganje u druge elemente sopstvenih sredstava druge kreditne institucije ukoliko ne predstavlja odbitnu stavku sopstvenih sredstava (član 31 Odluke)			0	0	54
9	Izloženost prema privrednim društvima za koje banka koristi kreditni rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 3 ili 4			0	0	55
10	Izloženost prema privrednim društvima za koje ne koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije pod uslovima iz člana 32 stav 2 Odluke			0	0	56
11	Izloženosti obezbijedene hipotekom ili fiducijom na poslovnoj nepokretnosti u Crnoj Gori koja prelazi 50% tržišne vrijednosti nepokretnosti (član 38 stav 1 tačka 2 Odluke)	2.709	50	2.659	2.659	57
12	Izloženost banke nastala po osnovu ugovora o lizingu čiji je predmet poslovna nepokretnost koja prelazi 50% tržišne vrijednosti nepokretnosti ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 38 stav 3 Odluke			0	0	58
13	Ostale izloženosti obezbijedene nepokretnostima (koje ne ispunjavaju uslove za razvrstavanje u neku od kategorija iz člana 35, stava 1, tačka 1 i 2)	56.594	3.723	52.872	52.872	59
14	Izloženosti ili djelovi dospjele a nenaplaćene izloženosti (duže od 90 dana) koji nijesu obezbijedeni kolateralom, ukoliko izdvojene rezerve za potencijalne kreditne gubitke prelaze 20% neobezbijeđenog dijela ukupne izloženosti	18.824	17.656	1.167	1.167	60
15	Izloženosti ili djelovi dospjele a nenaplaćene izloženosti (duže od 90 dana) koji su obezbijedeni nepokretnostima iz člana 35 stav 1 tačka 1 i 2 Odluke umanjenim za rezervacije za potencijalne gubitke (član 42 stav 3 Odluke)	0	0	0	0	61
16	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica za koje su ispunjeni uslovi iz člana 45, tačka 4			0	0	62
17	Kratkoročne izloženosti prema institucijama za koje postoji kreditni rejting (kratkoročni rejting emitetna) dodijeljen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 3 (član 51 Odluke)			0	0	63
18	Kratkoročne izloženosti prema privrednim društvima za koje postoji kreditni rejting (kratkoročni rejting emitetna) dodijeljen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 3 (član 51 Odluke)			0	0	64
19	Izloženosti u vidu udjela u kapitalu investicionih fondova za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 3 ili 4 (član 52 Odluke)			0	0	65
20	Izloženosti u vidu udjela u kapitalu investicionih fondova za koje banka ne koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije (član 52 stav 1 tačka 2 Odluke)			0	0	66

21	Učešće u kapitalu drugih pravnih lica i ostalim kapitalnim ulaganjima, isključujući ulaganja koja predstavljaju odbitnu stavku pri izračunavanju sopstvenih sredstava banke (član 58 Odluke)	7.186	523	6.664	6.664	67
22	Materijalna imovina (zemljište, zgrade, oprema, avansi za materijalnu imovinu i materijalnu imovinu u pripremi (Član 62 Odluke)	31.541	0	31.541	31.541	68
23	Izloženosti za koje drugim odredbama ove odluke nije propisan način primjene pondera rizika član 63 Odluke)	49.571	17.427	32.144	32.144	69
24	Izloženosti pozicija u sekjuritizaciji sa stepenom kreditnog kvaliteta 3 (član 154 Odluke)			0	0	70
25	Dio izloženosti koji je obezbijeđen do visine tržišne vrijednosti priznatog kolaterala ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 101 za primjenu pondera 100%			0	0	71
26	Dio izloženosti koji je pokriven priznatom garancijom i drugim oblicima nematerijalne kreditne zaštite za koju su ispunjeni uslovi za primjenu pondera 100% u skladu sa članom 119 Odluke			0	0	72
Ponder 150%						
1	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 6			0	0	73
2	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate izvozne kreditne agencije sa stepenom kreditnog kvaliteta 7			0	0	74
3	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospjeća dužim od tri mjeseca , sa stepenom kreditnog kvaliteta 6			0	0	75
4	Izloženost prema administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospjeća dužim od tri mjeseca , sa stepenom kreditnog kvaliteta 6			0	0	76
5	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospjeća do tri mjeseca , sa stepenom kreditnog kvaliteta 6			0	0	77
6	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave (član 22 Odluke), administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka ne koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospjeća do tri mjeseca , na koje se primjenjuje ponder rizika koji se dodjeljuje izloženostima prema centralnoj vladi u kojoj je sjedište te institucije, koja ima rejting sa stepenom kreditnog kvaliteta 6			0	0	78
7	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka ne koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospjeća dužim od tri mjeseca , na koje se primjenjuje ponder rizika koji se dodjeljuje izloženostima prema centralnoj vladi u kojoj je sjedište te institucije, koja ima rejting sa stepenom kreditnog kvaliteta 6			0	0	79

8	Izloženost prema administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospjeća do tri mjeseca , sa stepenom kreditnog kvaliteta 6			0	0	80
9	Izloženost prema privrednim društvima za koje banka koristi kreditni rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 5 ili 6			0	0	81
10	Izloženosti ili djelovi dospjele a nenaplaćene izloženosti (duže od 90 dana) koji nijesu obezbijeđeni kolateralom, ukoliko izdvojene rezervacije za potencijalne kreditne gubitke ne prelaze 20% neobezbijeđenog dijela ukupne izloženosti	9	0	9	13	82
11	Visokorizične izloženosti u skladu sa članom 43 i 44 Odluke			0	0	83
12	Kratkoročne izloženosti prema institucijama za koje postoji kreditni rejting (kratkoročni rejting emitetna) dodijeljen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 4,5, ili 6 (član 51 Odluke)			0	0	84
13	Kratkoročne izloženosti prema privrednim društvima za koje postoji kreditni rejting (kratkoročni rejting emitetna) dodijeljen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 4,5, ili 6 (član 51 Odluke)			0	0	85
14	Izloženosti u vidu udjela u kapitalu investicionih fondova za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 5 ili 6 (član 52 Odluke)			0	0	86
15	Izloženosti po osnovu ulaganaja u otvorene investicione fondove povezanih sa visokim rizikom (član 52, stav 2 Odluke)			0	0	87
Ponder 350%						
1	Izloženosti pozicija u sekjuritizaciji sa stepenom kreditnog kvaliteta 4 (član 154 Odluke)			0	0	88
UKUPNO PONDERISANA BILANSNA AKTIVA		329.882	41.775	288.107	175.155	89

Izveštaj o ponderisanim vanbilansnim stavkama (Obrazac PVB)

(000) EUR

R. br.	Vrsta vanbilansnih stavki	Bruto izloženost							Rezervacije za vanbilans							Iznos izloženosti							Faktor konverzije	Iznos izloženosti nakon primjene faktora konverzije							Iznos nakon primjene odgovarajućih pondera rizika							UKUPNO	Pozicija							
		0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%		0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%									
Nizak rizik		1							2							3=1-2								5=3*4							6=5/pojedinacni ponderi							7=sukupno 6								
1.	Neiskorišćeni kreditni aranžmani (ugovori o kreditu, kupovini hartija od vrijednosti, izdavanju garancija ili akcepti) koji se mogu bezuslovno opozvati u svakom trenutku bez prethodnog obavještanja, ili daju mogućnost automatskog otkaza zbog pogoršanja kreditne sposobnosti korisnika kredita															0	0	0	0	0	0	0	0%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
2.	Besuslovno opozive kreditne linije odobrene stanovništvu (kreditne kartice, prekoračenja na računu) za koje ugovoreni uslovi dozvoljavaju banci da ih u potpunosti opozove (bezuslovno opozive kreditne linije)															0	0	0	0	0	0	0	0%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	
3.	Izloženosti koje su predmet materijalne i nematerijalne kreditne zaštite, a za koje su ispunjeni uslovi za primjenu pondera 0%	359.454							359.454							359.454	0	0	0	0	0	0	0%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	
Ukupan iznos vanbilansnih stavki ponderisanih sa faktorom konverzije 0%		359.454	0	0	0	0	0	0	359.454																																	0	4			
Srednje nizak rizik																																														
1.	Dokumentarni akreditivi kod kojih isporuka ima ulogu kolaterala i drugi instrumenti za koje postoji mogućnost potpunog namjenja iz kolaterala															0	0	0	0	0	0	0	20%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	
2.	Neiskorišćeni kreditni aranžmani s originalnim rokom dospijeća do jedne godine, koji ne mogu biti bezuslovno opozvani u bilo koje vrijeme bez prethodnog obavještanja kao i neiskorišćeni kreditni aranžmani koji ne pružaju mogućnost automatskog otkaza zbog pogoršanja kreditne sposobnosti korisnika	250	0	5	2.129	3.522			5.905	1	0	0	32	23								20%	0	249	0	5	2.097	3.499	0	20%	0	50	0	1	419	700	0	0	10	0	0	315	700	0	6	
Ukupan iznos vanbilansnih stavki ponderisanih sa faktorom konverzije 20%		0	250	0	5	2.129	3.522	0	5.905																																	1.025	7			
Srednji rizik																																														
1.	Izdati i potvrđeni dokumentarni akreditivi (koji ne predstavljaju stavku srednje niskog rizika)															0	0	0	0	0	0	0	50%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	
2.	Jemstva i garancije (uključujući činidbene garancije, garancije za dobro izvršenje posla, carinske garancije i garancije za izmirenje poreza) i garancije koje nemaju svojstvo kreditnih supstituta		777	292	881	27.002			28.952	10	62	45	564									50%	0	0	766	230	836	26.438	0	50%	0	383	115	418	13.219	0	0	0	134	58	313	13.219	0	9		
3.	Neopozivi stand-by akreditivi koji nemaju svojstvo kreditnih supstituta																					50%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10		
4.	Neiskorišćeni kreditni aranžmani (kupovina HOV, izdavanje garancija ili akcepta) sa originalnim rokom dospijeća dužim od jedne godine	375							2.915	2			0	23								50%	187	0	30	0	30	2.457	0	50%	187	0	15	0	15	1.229	0	0	0	5	0	11	1.229	0	11	
5.	Aranžmani u vezi s izdavanjem kratkoročnih obveznica (NIFs) i obnovljivi aranžmani pokroviteljstva nad izdavanjem srednjoročnih obveznica (RUFs)																					50%	0	0	0	0	0	0	0	50%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12	
Ukupan iznos vanbilansnih stavki ponderisanih sa faktorom konverzije 100%		375	0	807	292	912	29.482	0	31.867																																14.969	13				
Visoki rizik																																														
1.	Garancije koje imaju svojstvo kreditnih supstituta		1.297	523	227	8.992			11.038		42	3	2	72		0	0	0	1.255	520	225	8.920	0	100%	0	0	1.255	520	225	8.920	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	439	260	169	8.920	0	14
2.	Akcepti								0						0	0	0	0	0	0	0	100%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15		
3.	Indosirane mjenice koje ne glase na drugu banku								0						0	0	0	0	0	0	0	100%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16		
4.	Transakcije sa pravom na regres								0						0	0	0	0	0	0	0	100%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17		
5.	Neopozivi stand-by akreditivi koji imaju svojstvo kreditnih supstituta								0						0	0	0	0	0	0	0	100%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18		
6.	Imovina kupljena na osnovu ugovora o direktnoj terminskoj kupovini								0						0	0	0	0	0	0	0	100%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	19		
7.	Ugovori o terminskim depozitima								0						0	0	0	0	0	0	0	100%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20		
8.	Neplaćeni dio djelimično uplaćenih akcija i hartija od vrijednosti								0						0	0	0	0	0	0	0	100%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	21		
9.	Ugovori o prodaji i recikupu imovine								0						0	0	0	0	0	0	0	100%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	22		
10.	Ostale rizične vanbilasne obaveze								0						0	0	0	0	0	0	0	100%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	23		
Ukupan iznos vanbilansnih stavki ponderisanih sa faktorom konverzije 100%		0	0	1.297	523	227	8.992	0	11.038																																9.788	24				
UKUPAN IZNOS PONDERISANIH VANBILANSNIH STAVKI		359.829	250	2.104	819	3.267	41.995	0	408.265																																25.782	25				

7. Podaci o izloženosti kreditnom riziku druge ugovorne strane

(Član 8 Odluke o javnom objavljivanju podataka o kreditnoj instituciji)

Banka na 31.12.2021. godine nije bila izložena kreditnom riziku druge ugovorne strane, pa stoga ne objavljuje podatke o takvim izloženostima.

8. Podaci o kontracikličnom baferu kapitala

(Član 9 Odluke o javnom objavljivanju podataka o kreditnoj instituciji)

Podatke o kontracikličnom baferu kapitala, Banka će javno objaviti tokom 2022. godine, imajući u vidu da na 31.12.2021. godine isti nije bio definisan važećom regulativom.

9. Podaci o izloženosti kreditnom riziku i riziku razvodnjavanja

(Član 10 Odluke o javnom objavljivanju podataka o kreditnoj instituciji)

9.1 Oblast primjene i definicije pojmova „dospio“ i „umanjen“ koje koristi za računovodstvene potrebe i moguće razlike između definicija za pojmove „dospio“ i „status neispunjavanja obaveza“ za računovodstvene i regulatorne potrebe

Pod dospjelim nenaplaćenim potraživanjima Banka smatra sva potraživanja koja bilježe kašnjenje minimalno 1 dan u odnosu na ugovorne rokove dospijeća.

Novom regulativom koja je stupila na snagu 01.01.2022. godine, članom 197 Odluke o adekvatnosti kapitala kreditnih institucija definisano je da je određeni dužnik stupio u status neispunjavanja obaveza kada je ispunjen jedan ili oba sljedeća uslova:

- kreditna institucija smatra vjerovatnim da dužnik neće u cjelosti ispuniti svoje obaveze prema kreditnoj instituciji, njenom matičnom društvu ili bilo kojem od njenih zavisnih društava, ne uzimajući u obzir mogućnost naplate iz kolaterala,
- dužnik više od 90 dana nije ispunio svoju dospjelu obavezu po bilo kojoj značajnoj kreditnoj obavezi prema kreditnoj instituciji, njenom matičnom društvu ili bilo kojem od njenih zavisnih društava.

Primjena ovog člana odložena je za 2023. godinu.

9.2 Opis metoda usvojenih za utvrđivanje rezervacija za potencijalne kreditne gubitke/ispravki vrijednosti

Utvrđivanje kvaliteta aktive vrši se u skladu sa Odlukom Centralne banke Crne Gore o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama („Sl. list Crne Gore" br. 22/12, 55/12, 57/13, 44/17 i 82/17, 86/18, 42/19).

Na osnovu gore navedenog, krediti i druga aktiva izložena riziku klasifikuju se u sljedeće kategorije:

- kategorija A (dobra aktiva) - u koju se klasifikuju stavke za koje se procjenjuje da će u skladu sa ugovorom biti u cjelosti naplaćene,
- kategorija B (aktiva sa posebnom napomenom) - u koju se klasifikuju stavke za koje postoji niska vjerovatnoća ostvarivanja gubitka, ali koje zahtijevaju posebnu pažnju, jer bi potencijalni rizik ukoliko ne bi bio adekvatno praćen, mogao da dovede do slabijih perspektiva u pogledu naplate,
- kategorija C (substandardna aktiva) - u koju se klasifikuju stavke za koje postoji visoka vjerovatnoća ostvarivanja gubitka, zbog jasno utvrđenih slabosti koje ugrožavaju naplatu,
- kategorija D (sumnjiva aktiva) - u koju se klasifikuju stavke za koje je naplata u cjelosti, imajući u vidu kreditnu sposobnost zajmoprimca, vrijednost i mogućnost realizacije sredstava obezbjeđenja, malo vjerovatna i
- kategorija E (gubitak) - u koju se klasifikuju stavke koje će biti u potpunosti nenaplative, ili će biti naplative u neznatnom iznosu.

Procijenjeni iznos rezerve za potencijalne gubitke je obračunat primjenom procenata od 0,5% na plasmane klasifikovane u kategoriju A, od 2% do 7% na plasmane klasifikovane u kategoriju B, od 20% do 40% na plasmane kategorije C, 70% na plasmane kategorije D i 100% na plasmane kategorije E.

U skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama („Sl. list Crne Gore" br. 22/12, 55/12, 57/13, 44/17 i 82/17, 86/18, 42/19) i internom Metodologijom, Banka minimalno kvartalno procjenjuje kvalitet aktive, utvrđuje da li postoji objektivni dokaz o obezvrjeđenju stavki bilansne aktive, odnosno vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki i obračunava adekvatni iznos tog obezvrjeđenja, odnosno vjerovatnog gubitka.

Obračun ispravke vrijednosti u skladu sa MSFI 9 se primjenjuje na sve vrste finansijskih instrumenata koji se vrijednuju po amortizovanoj vrijednosti ili fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat.

Model očekivanih kreditnih gubitaka koji se odnosi na finansijska sredstva vrijednovana po amortizovanoj vrijednosti zahtijeva računovodstveno obuhvatanje očekivanih kreditnih gubitaka i promjene u navedenim očekivanim kreditnim gubicima na svaki datum izvještavanja (kvartalno), na način da odrazi promjene u kreditnom riziku od početnog priznavanja.

U slučaju da su ispunjeni kriterijumi, odnosno da je identifikovano značajno povećanje rizika, očekivani gubici za period od 12 mjeseci zamjenjuju se očekivanim gubicima do dospijeca sredstva, odnosno za cijeli period trajanja instrumenta.

Banka obračunava na svaki datum izvještavanja ispravku vrijednosti u iznosu koji je jednak očekivanim kreditnim gubicima tokom životnog vijeka, ako je kreditni rizik za taj finansijski instrument značajno porastao od početnog priznavanja, ili postoji identifikovan objektivan dokaz obezvrjeđenja (finansijska sredstva u Nivou 2 i 3), odnosno po iznosu koji je jednak očekivanim dvanaestomjesečnim kreditnim gubicima za sve finansijske instrumente kod kojih kreditni rizik nije značajno porastao od početnog priznavanja (finansijska sredstva u Nivou 1).

Za potrebe obračuna ispravke vrijednosti očekivani dvanaestomjesečni kreditni gubici su dio očekivanih kreditnih gubitaka tokom roka trajanja i predstavljaju manjkove gotovine tokom roka trajanja koji će rezultirati ako se dogodi neizvršenje u roku od 12 mjeseci nakon datuma izvještavanja (ili kraći period, ako je očekivani rok trajanja finansijskog instrumenta kraći od 12 mjeseci), ponderisani vjerovatnoćom nastanka takvog neizvršenja.

Pri obračunavanju iznosa obezvrjeđenja stavki bilansne aktive i vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki, Banka uzima u obzir i novčane tokove po osnovu kolaterala. Procjenu obezvrjeđenja stavki bilansne aktive i vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki Banka vrši na pojedinačnom i na grupnom nivou.

Kako u skladu sa MSFI 9, očekivani kreditni gubici predstavljaju vjerovatnoćom ponderisane procjene kreditnih gubitaka, Banka uvažava postojanje više mogućih scenarija naplate prilikom procjene očekivanih budućih tokova gotovine.

Tom prilikom, scenarija koja se uzimaju u obzir su:

- realizacija kolaterala,
- restrukturiranje i reprogramiranje,
- stečaj,
- prodaja potraživanja,
- namirenje i sve ostalo što se smatra relevantnim.

Prilikom određivanja procenata vjerovatnoće određenih scenarija, Banka se vodi istorijom realizacije i naplate problematičnih slučajeva, ali i specifičnostima pojedinačnog finansijskog instrumenta i u skladu sa tim im dodeljuje odgovarajuće pondere, koji u zbiru svih scenarija moraju iznositi 100%.

Na ovaj način, vrši se procjena očekivanih kreditnih gubitaka za sve finansijske instrumente u Nivou 3 koji prelaze prag materijalnosti od EUR 50 hiljada.

Za sve ostale izloženosti primjenjuje se grupni pristup, koji podrazumijeva grupisanje preostalih finansijskih instrumenata u Nivou 3 po segmentima.

9.3 Prikaz iznosa i kvaliteta izloženosti po različitim kategorijama na 31.12.2021. godine

U narednim tabelama dat je pregled izloženosti razvrstan prema različitim kategorijama: prema vrstama izloženosti, geografskim područjima, regionima, vrstama djelatnosti, prema preostalom dospijeću i sl.

9.3.1 Ukupan iznos izloženosti nakon računovodstvenog prebijanja i bez uzimanja u obzir efekata tehnika ublažavanja kreditnog rizika, kao i prosječan iznos izloženosti tokom izvještajnog perioda, razvrstan prema različitim kategorijama izloženosti

		(000 EUR)	
R.br.	Vrsta izloženosti	Prosječna neto izloženost u 2021.godini	Ukupna neto izloženost na 31.12.2021.
1.	Banke, rezidenti	152	99
2.	Banke, nerezidenti	5.152	3.980
3.	Ostale finansijske institucije, rezidenti	5.813	5.611
4.	Ostale finansijske institucije, nerezidenti	-	-
5.	Ostale depozitne institucije, rezidenti	-	-
6.	Ostale depozitne institucije, nerezidenti	-	-
7.	Privredna društva koja se bave finansijskom djelatnošću, rezidenti	-	-
8.	Privredna društva koja se bave finansijskom djelatnošću, nerezidenti	-	-
9.	Privatni fondovi, rezidenti	-	-
10.	Fondovi, nerezidenti	-	-
11.	Privredna društva u državnom vlasništvu	4.843	6.664
12.	Privredna društva u privatnom vlasništvu	73.020	68.008
13.	Preduzetnici	1.172	1.181
14.	Javne službe jedinica lokalne samouprave	177	10
15.	Privredna društva - nerezidenti	14.327	9.752
16.	Vlada Crne Gore	1.893	826
17.	Jedinice lokalne samouprave	1.717	1.542
18.	Drugi korisnici sredstava iz Budžeta Crne Gore	-	-
19.	Regulatorne agencije, rezidenti	-	-
20.	Regulatorne agencije, nerezidenti	-	-
21.	Državni fondovi	-	-
22.	Nevladine i druge neprofitne organizacije, rezidenti	1.219	1.295
23.	Nevladine i druge neprofitne organizacije, nerezidenti	-	-
24.	Fizička lica, rezidenti	75.481	72.636
25.	Fizička lica, nerezidenti	690	880
26.	Kreditne kartice, fizička lica, rezidenti	702	674
27.	Kreditne kartice, fizička lica, nerezidenti	4	5
28.	Kreditne kartice, ostali, rezidenti	308	316
29.	Kreditne kartice, ostali, nerezidenti	2	2
30.	Ostalo	-	-
	Ukupno:	186.671	173.481
31.	Kamatna potraživanja i ispravka vrijednosti kamatnih potraživanja	5.635	5.287
32.	Vremenska razgraničenja kamata i naknada i ispravka vrijednosti	285	224
	UKUPNO:	192.591	178.992

Neto izloženost: razlika bruto izloženosti i Ispravke vrijednosti.

Ukupna neto izloženost: Suma pozicija 2.a. i 2.b. iz BS (Kreditni i potraživanja od banaka i Kreditni i potraživanja od

klijenata).

9.3.2 Podjela izloženosti po geografskim područjima, razvrstanih na značajna područja prema značajnim kategorijama izloženosti Banke (regioni, opštine i sl.), a po potrebi i detaljnije razrađenih

(000 EUR)

R.br.	Opština	Neto izloženost	Neto izloženost (%)
1.	Podgorica	109.573	61,22%
2.	Nikšić	18.252	10,20%
3.	Bar	5.148	2,88%
4.	Kotor	5.726	3,20%
5.	Budva	2.557	1,43%
6.	Bijelo Polje	2.656	1,48%
7.	Ulcinj	2.029	1,13%
8.	Berane	2.487	1,39%
9.	Rožaje	1.989	1,11%
10.	Tivat	1.964	1,10%
11.	Danilovgrad	3.217	1,80%
12.	Herceg Novi	1.565	0,87%
13.	Pljevlja	3.284	1,83%
14.	Cetinje	1.567	0,88%
15.	Žabljak	490	0,27%
16.	Plav	332	0,19%
17.	Andrijevisa	7	0,00%
18.	Kolašin	1.375	0,77%
19.	Mojkovac	12	0,01%
20.	Šavnik	7	0,00%
21.	Plužine	1	0,00%
22.	Ostalo*	14.754	8,24%
	UKUPNO:	178.992	100,00%

pozicije 1-21: Krediti, minusi i kartice razvrstani po opštinama

Ostalo*: Sredstva i depoziti kod banaka, faktoring, potraživanja banke po neizmirenim akceptima, garancijama i mjenicama, vremenska razgraničenja.

(000 EUR)

R.br.	Naziv regiona	Neto izloženost	Učešće
1.	Centralni dio	132.609	74,09%
2.	Sjeverni dio	12.640	7,06%
3.	Južni dio	18.989	10,61%
4.	Ostalo*	14.754	8,24%
	UKUPNO:	178.992	100,00%

pozicije 1-3: Krediti, minusi i kartice razvrstani po regionima.

Ostalo*: Sredstva i depoziti kod banaka, faktoring, potraživanja Banke po neizmirenim akceptima, garancijama i mjenicama, vremenska razgraničenja.

9.3.3 Podjela izloženosti prema vrsti djelatnosti ili tipovima drugih ugovornih strana, razvrstana na kategorije izloženosti, a po potrebi i detaljnije razrađenih

(000 EUR)

R.br.	Djelatnost	Neto izloženost
I	Pravna lica - rezidenti	85.551
1.	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	3.161
2.	Vađenje rude i kamena	3.274

3.	Prerađivačka industrija	5.819
4.	Snabdijevanje električnom energijom	805
5.	Snabdijevanje vodom	4.410
6.	Građevinarstvo	18.114
7.	Trgovina na veliko i trgovina na malo i popravka motornih vozila i motocikla	19.378
8.	Saobraćaj i skladištenje	1.103
9.	Usluge pružanja smještaja i ishrane	5.496
10.	Informisanje i komunikacije	1.721
11.	Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	7.068
12.	Poslovanje nekretninama	4.724
13.	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	6.607
14.	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	275
15.	Državna uprava i odbrana i obavezno socijalno osiguranje	2.292
16.	Obrazovanje	276
17.	Zdravstvo i socijalna zaštita	309
18.	Umjetničke, zabavne i rekreativne djelatnosti	325
19.	Ostale uslužne djelatnosti	394
II	Fizička lica - rezidenti	73.311
III	Nerezidenti	14.619
IV	Kamatna potraživanja i ispravka vrijednosti kamatnih potraživanja	5.287
V	Vremenska razgraničenja kamata i naknada i ispravka vrijednosti	224
	UKUPNO:	178.992

9.3.4 Podjela svih izloženosti prema preostalom dospijeću, razvrstanih prema kategorijama izloženosti, a po potrebi i detaljnije razrađenih

(000 EUR)

R.br.	Vrsta izloženosti	Depoziti po viđenju	Do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 3 godine	Preko 3 godine	Neto izloženo st
1.	Banke, rezidenti	99	-	-	-	-	99
2.	Banke, nerezidenti	3.980	-	-	-	-	3.980
3.	Ostale finansijske institucije, rezidenti	-	-	-	58	5.553	5.611
4.	Ostale finansijske institucije, nerezidenti	-	-	-	-	-	-
5.	Ostale depozitne institucije, rezidenti	-	-	-	-	-	-
6.	Ostale depozitne institucije, nerezidenti	-	-	-	-	-	-
7.	Privredna društva koja se bave finansijskom djelatnošću, rezidenti	-	-	-	-	-	-
8.	Privredna društva koja se bave finansijskom djelatnošću, nerezidenti	-	-	-	-	-	-
9.	Privatni fondovi, rezidenti	-	-	-	-	-	-
10.	Fondovi, nerezidenti	-	-	-	-	-	-
11.	Privredna društva u državnom vlasništvu	-	-	149	425	6.090	6.664
12.	Privredna društva u privatnom vlasništvu	-	242	6.988	16.390	44.388	68.008
13.	Preduzetnici	-	-	17	49	1.115	1.181
14.	Javne službe jedinica lokalne samouprave	-	-	-	-	10	10
15.	Privredna društva - nerezidenti	-	143	-	-	9.609	9.752
16.	Vlada Crne Gore	-	-	-	-	826	826
17.	Jedinice lokalne samouprave	-	-	-	-	1.542	1.542
18.	Drugi korisnici sredstava iz Budžeta Crne Gore	-	-	-	-	-	-
19.	Regulatorne agencije, rezidenti	-	-	-	-	-	-
20.	Regulatorne agencije, nerezidenti	-	-	-	-	-	-
21.	Državni fondovi	-	-	-	-	-	-
22.	Nevladine i druge neprofitne organizacije, rezidenti	-	-	1.276	14	5	1.295
23.	Nevladine i druge neprofitne organizacije, nerezidenti	-	-	-	-	-	-
24.	Fizička lica, rezidenti	-	581	778	4.081	67.196	72.636
25.	Fizička lica, nerezidenti	-	81	4	28	767	880
26.	Kreditne kartice, fizička lica, rezidenti	-	-	29	146	499	674
27.	Kreditne kartice, fizička lica, nerezidenti	-	-	-	3	2	5
28.	Kreditne kartice, ostali, rezidenti	-	-	3	59	254	316
29.	Kreditne kartice, ostali, nerezidenti	-	-	-	1	1	2
30.	Ostalo	-	-	-	-	-	-
	Ukupno:	4.079	1.047	9.244	21.254	137.859	173.481
31.	Kamatna potraživanja i ispravka vrijednosti kamatnih potraživanja	5.287					5.287
32.	Vremenska razgraničenja kamata i naknada i ispravka vrijednosti	224					224
	UKUPNO:	9.590	1.047	9.244	21.254	137.859	178.992

9.3.5 Iznosi za sve vrste djelatnosti koje Banka odredi kao materijalno značajne, ili za sve tipove druge ugovorne strane koje Banka odredi kao materijalno značajne - stanje nekvalitetne aktive i obračunatih rezervacija / ispravki vrijednosti

(000 EUR)

R.br.	Značajne privredne djelatnosti	Stanje nekvalitetne aktive-bruto izloženost	Ispravka vrijednosti	Učešće ispravke vrijednosti	Neto izloženost
1.	Trgov.na veliko i trgov.na malo,popr.mot. vozila i motoc.	5.988	2.505	41,84%	3.482
2.	Usluge smještaja i ishrane	3.664	625	17,06%	3.039
3.	Građevinarstvo	2.460	106	4,30%	2.354
4.	Prerađivačka industrija	2.966	878	29,62%	2.088
5.	Snabdjevanje vodom, upravlj.otp. vodama, kontrol.otkl.otp. i sl.akt.	1.400	565	40,36%	835
	UKUPNO:	16.478	4.680	28,40%	11.798

Nekvalitetna aktiva: Bilansna aktiva klasifikovana u C,D i E.

U bruto izloženost uključena i naknada po kreditima koja se u BS Banke nalazi u okviru pozicije Ostala finansijska potraživanja.

9.3.6 Iznosi nekvalitetne aktive i dospjelih nenaplaćenih potraživanja, posebno iskazane, podijeljene na značajna geografska područja, uključujući, ako je to moguće, rezervacije/ispravke vrijednosti za svako geografsko područje

(000 EUR)

R.br.	Naziv regiona	Stanje nekvalitetne aktive-bruto izloženost	Ispravka vrijednosti	Učešće ispravke vrijednosti	Neto izloženost
1.	Centralni dio	35.738	11.758	32,90%	23.980
2.	Sjeverni dio	963	564	58,53%	399
3.	Južni dio	3.816	2.974	77,93%	842
4.	Ostalo*	14.623	4.736	32,38%	9.888
	UKUPNO:	55.141	20.032	36,33%	35.109

Nekvalitetna aktiva: Bilansna aktiva klasifikovana u C,D i E.

U bruto izloženost uključena i naknada po kreditima koja se u BS Banke nalazi u okviru pozicije Ostala finansijska potraživanja.

(000 EUR)

R.br.	Naziv regiona	Nedospjela potraživanja-bruto izloženost	Dospjela nenaplaćena potraživanja-bruto izloženost	Ukupna potraživanja-bruto izloženost	Ispravka vrijednosti	Učešće ispravke vrijednosti	Neto izloženost
1.	Centralni dio	16.164	19.575	35.738	11.758	32,90%	23.980
2.	Sjeverni dio	679	284	963	564	58,53%	399
3.	Južni dio	300	3.517	3.816	2.974	77,93%	842
4.	Ostalo*	11.351	3.273	14.623	4.736	32,38%	9.888
	UKUPNO:	28.493	26.648	55.141	20.032	36,33%	35.109

Pozicije 1-3: Krediti, minusi i kartice razvrstani po regionima

U bruto izloženost uključena i naknada po kreditima koja se u BS Banke nalazi u okviru pozicije Ostala finansijska potraživanja.

Ostalo*: Sredstva i depoziti kod banaka, faktoring, potraživanja banke po neizmirenim akceptima, garancijama i mjenicama, vremenska razgraničenja.

9.3.7 Promjene u rezervacijama/ispravkama vrijednosti i rezervacija/ispravka vrijednosti za nekvalitetnu aktivu

(000 EUR)

Opis	Početno stanje na dan 31.12.2020.	Povećanje/Smanjenje u 2021.god.	Završno stanje na dan 31.12.2021.
Ispravka za nekvalitetnu aktivu	15.669	4.362	20.031

10. Podaci o opterećenju i neopterećenju imovini

(Član 11 Odluke o javnom objavljivanju podataka o kreditnoj instituciji)

Ukupna imovina Banke na dan 31.12.2021. godine iznosi 310.496 hilj.€. Banka nema opterećene imovine.

11. Podaci o primjeni standardizovanog pristupa

(Član 12 Odluke o javnom objavljivanju podataka o kreditnoj instituciji)

Budući da se ovo poglavlje odnosi na implementaciju novog regulatornog okvira koji se primjenjuje počev od 01.01.2022. godine, Banka će podatke o primjeni standardizovanog pristupa objaviti tokom 2022. godine.

12. Podaci o izloženosti tržišnom riziku

(Član 13 Odluke o javnom objavljivanju podataka o kreditnoj instituciji)

Banka računa kapitalne zahtjeve, odnosno potrebni kapital za tržišne rizike u skladu sa regulativom CBCG, primjenjujući standardizovan pristup.

U okviru Profila tržišnog rizika, Banka je prepoznala devizni rizik kao podtip tržišnog rizika, kome je izložena u svom poslovanju. Ukoliko se u budućnosti Banka opredijeli da ima knjigu trgovanja, to će opseg podtipova tržišnog rizika biti veći, i isti će biti obuhvaćeni internim aktima Banke.

Banka, u skladu sa primjenom nove regulative, počev od 01.01.2022. godine izračunava kapitalni zahtjev za devizni rizik ako zbir njene ukupne neto devizne pozicije i njene neto pozicije u zlatu prelazi 2% regulatornog kapitala. Kapitalni zahtjev za devizni rizik računa se tako što se zbir ukupne neto devizne pozicije kreditne institucije i njeno neto pozicije u zlatu, konvertovanih u EUR valuti po važećem spot deviznom kursu, pomnoži ponderom 8%.

Banka može da, za značajne valute koje su visoko korelisane obračuna niži kapitalni zahtjev za devizni rizik. Kapitalni zahtjev za usklađenu poziciju u dvijema visoko korelisanim valutama izračunavaju se tako što se iznos usklađene pozicije pomnoži ponderom 4%.

13. Podaci o upravljanju operativnim rizikom

(Član 14 Odluke o javnom objavljivanju podataka o kreditnoj instituciji)

Operativni rizik je vjerovatnoća ostvarivanja gubitaka u poslovanju Banke, usljed neadekvatnih internih sistema, procesa i kontrola, uključujući i neadekvatnu informacionu tehnologiju, zbog angažovanja lica izvan Banke za obavljanje određenih poslova za Banku, slabosti i propusta u izvršavanju poslova, protivpravnih radnji i spoljnih događaja koji mogu izložiti Banku gubitku, uključujući i pravni rizik.

Identifikacija, mjerenje, monitoring i kontrola, te izvještavanje o izloženosti operativnom riziku bliže su definisani internim aktima Banke, Politikom i Procedurom upravljanja operativnim rizikom.

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala za izračunavanje potrebnog kapitala za operativni rizik, Banka koristi jednostavni metod.

14. Podaci o ključnim indikatorima

(Član 15 Odluke o javnom objavljivanju podataka o kreditnoj instituciji)

Budući da je nova regulativa stupila na snagu 01.01.2022. godine, Banka će podatke o ključnim indikatorima objaviti tokom 2022. godine.

15. Podaci o izloženosti riziku kamatne stope iz pozicija kojima se ne trguje

(Član 16 Odluke o javnom objavljivanju podataka o kreditnoj instituciji)

Banka je izložena raznim rizicima koji kroz efekte promjena visine tržišnih kamatnih stopa, djeluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine. Kamatni rizik Banke, u uslovima čestih promjena kamatnih stopa i neravnomyerne ponude i tražnje kapitala, zahtijeva posebnu pažnju Banke. Kamatni rizik predstavlja nepovoljnu promjenu cijene kredita u odnosu na nivo pasivnih kamatnih stopa, sa jedne strane, i mogućnost smanjenja optimalne razlike između prosječnih aktivnih i pasivnih kamatnih stopa, sa druge strane.

Banka je uspostavila sistem mjerenja rizika kamatnih stopa na bazi koga se mogu procijeniti efekti promjene kamatnih stopa na finansijski rezultat i ekonomsku vrijednost Banke. Mjerenje, izračunavanje i utvrđivanje rizika kamatne stope vrši se u Službi upravljanja rizicima.

U Banci se koriste sljedeće tehnike i modeli za mjerenje rizika kamatne stope:

- gap analiza,
- model simulacije neto prihoda,
- model mjerenja uticaja rizika kamatne stope na promjenu ekonomske vrijednosti bankarske knjige na bazi standardizovanog kamatnog šoka,
- testiranje otpornosti na stres.

Banka mjeri i prati uticaj rizika kamatne stope na promjenu ekonomske vrijednosti bankarske knjige, korišćenjem standardizovanog kamatnog šoka, i to pojedinačno po svim značajnim valutama, a po ostalim valutama zbirno.

Za potrebe pojednostavljenog obračuna procjene promjene ekonomske vrijednosti knjige Banke, kamatno osjetljive pozicije knjige Banke se raspoređuju u 13 vremenskih zona. Ponderi se temelje na procijenjenom kamatnom šoku od 200 baznih bodova tokom vremena i procijenjenom modifikovanom trajanju za svaku vremensku zonu.

Raspored pojedinih pozicija u vremenske zone utvrđuje se prema preostalom broju dana do dospjeća - za pozicije sa fiksnom kamatnom stopom, odnosno do sljedeće promjene kamatne stope računajući od izvještajnog datuma - za pozicije sa ugovorenim varijabilnom kamatnom stopom, pri čemu Banka pozicije sa fiksnom kamatom stopom može rasporediti i u skladu sa poslovnim modelom, planom i/ili tekućim očekivanjima Banke.

Banka redovno vrši stresno testiranje rizika kamatne stope iz bankarske knjige. Banka testira uticaj promjene kamatnih stopa +200bp, -200bp na godišnji neto prihod od kamata (net interest income - NII).

16. Podaci o izloženosti pozicijama sekjuritizacije

(Član 17 Odluke o javnom objavljivanju podataka o kreditnoj instituciji)

Banka trenutno ne obavlja sekjuritizaciju, pa stoga ove podatke ne objavljuje.

17. Podaci u vezi politike primanja

(Član 18 Odluke o javnom objavljivanju podataka o kreditnoj instituciji)

Shodno odredbama Zakona o kreditnim institucijama i Odluke o primanjima u kreditnim institucijama, a koje su počele sa primjenom 01.01.2022.godine, Banka je u obavezi da donese interni akt Politiku primanja kojim se definišu osnovni principi i standardi isplate ličnog dohotka i svih drugih primanja zaposlenih Banke, uključujući i utvrđivanje kategorija onih zaposlenih koji imaju značajan uticaj na profil rizika Banke, kao i način izvještavanja Centralne banke Crne Gore u skladu sa novom regulativom.

Budući da su ovi podaci dio novog regulatornog okvira, Banka će iste objaviti u narednom periodu.

18. Podaci o koeficijentu finansijskog leveridža

(Član 19 Odluke o javnom objavljivanju podataka o kreditnoj instituciji)

Banka nije bila u obavezi da na 31.12.2021. godine računa koeficijent finansijskog leveridža, te stoga ne objavljuje podatak o istom.

19. Podaci u vezi zahtjeva sa likvidnošću

(Član 20 Odluke o javnom objavljivanju podataka o kreditnoj instituciji)

Rizik likvidnosti je rizik da kreditna institucija neće moći da obezbijedi dovoljno novčanih sredstava za izmirenje obaveza u trenutku njihove dospelosti, ili rizik da će kreditna institucija za izmirivanje dospjelih obaveza morati da pribavi novčana sredstva uz značajne troškove.

Kod procesa upravljanja rizikom likvidnosti Banka razlikuje tri nivoa, i to:

- unutardnevno upravljanje (na dnevnom nivou),
- operativno upravljanje (vremenski horizont do 30 dana) i
- strukturno upravljanje (vremenski horizont preko 30 dana).

Banka redovno identifikuje sve tipove rizika kojima je izložena u svom poslovanju i koji imaju uticaj na poslovanje i stabilnost Banke, vrši njihovu procjenu i efikasno upravlja njima. Identifikovani rizici se procjenjuju, analizirajući njihovu vjerovatnoću i intezitet, kao i značaj njihovog uticaja na poslovanje i stabilnost Banke, odnosno finansijski rezultat i kapital Banke.

U cilju identifikacije rizika likvidnosti Banka nastoji da:

- analizira značajne bilansne i vanbilansne pozicije, te odredi njihov uticaj na rizik likvidnosti Banke (npr. diverzifikacija cjelokupnih izvora finansiranja, stepen koncentracije izvora u pogledu ročne i sektorske strukture i td),
- analizira eventualnu povezanost rizika likvidnosti finansiranja i rizika likvidnosti tržišta,
- procijeni vjerovatnoću naplate pozicija aktive (naročito priliva po osnovu kreditnih ugovora), koju stavlja u odnos sa procjenama stabilnosti različitih tipova izvora sredstava po vremenskim razredima,
- identifikuje moguće pokretače rizika likvidnosti za Banku prilikom uvođenja novih proizvoda i usluga.

Unutar procesa identifikacije rizika likvidnosti sprovodi se identifikacija svih njegovih podtipova, kao i njihovih pokretača. Isto tako, identifikuju se i kvantitativne mjere.

Banka obezbjeđuje upravljanje rizikom likvidnosti u različitim vremenskim intervalima, uvažavajući pri tome promjene u potrebama za sredstvima i načinima finansiranja, kao i eventualne slabosti zavisno od različitih aktivnosti Banke, a sve u cilju održavanja adekvatnog bafera likvidnosti Banke.

Banka kontinuirano vrši procjenu / mjerenje rizika likvidnosti primjenjujući pri tome sljedeće tehnike / mjere:

- projektovanje i praćenje priliva i odliva novčanih sredstava,

- gap analiza ročne neusklađenosti,
- stabilan nivo depozita,
- pokazatelji likvidnosti,
- racio pokrića likvidnosti (LCR),
- koncentracija izvora finansiranja,
- testiranje otpornosti na stres.

Banka svoje poslovanje i aktivnosti bazira na usvojenim internim aktima koji su usaglašeni sa zakonskom regulativom.

20. Podaci o primjeni IRB pristupa na kreditni rizik

(Član 21 Odluke o javnom objavljivanju podataka o kreditnoj instituciji)

Banka ne primjenjuje IRB pristup na kreditni rizik, pa stoga ove podatke ne objavljuje.

21. Podaci u vezi primjene tehnika ublažavanja kreditnog rizika

(Član 22 Odluke o javnom objavljivanju podataka o kreditnoj instituciji)

Za potrebe ublažavanja kreditnog rizika, Banka koristi materijalnu i nematerijalnu kreditnu zaštitu.

Instrumenti materijalne zaštite koje Banka primjenjuje obuhvataju sredstva obezbjeđenja u obliku finansijske imovine, koji se odnose prvenstveno na depozite primljene od privrednih društava i fizičkih lica i ostale instrumente materijalne kreditne zaštite: polisa životnog osiguranja, gotovina deponovana kod trećeg lica.

Katalogom kolaterala koji je Banka usvojila precizno su definisani instrumenti osiguranja naplate potraživanja i propisano je koje stvari i prava pod kojim uslovima Banka uzima u obzir prilikom analize i procjene kreditnog rizika dužnika, kao i minimalni prihvatljivi odnos visine duga i vrijednosti kolaterala po tipovima nepokretnosti.

Instrument nematerijalne kreditne zaštite koji Banka primjenjuje za ublažavanje kreditnog rizika su garancije. Banka priznaje garancije kao instrument nematerijalne kreditne zaštite samo ukoliko je strana koja pruža zaštitu dovoljno pouzdana, a ugovor o zaštiti je sprovodiv u svim pravnim sistemima u kojima Banka posluje i pruža odgovarajuću sigurnost po pitanju nivoa postignute kreditne zaštite.

22. Podaci u vezi primjene naprednih pristupa za operativni rizik

(Član 23 Odluke o javnom objavljivanju podataka o kreditnoj instituciji)

Banka ne primjenjuje napredni pristup za operativni rizik, već jednostavni pristup, pa stoga ove podatke ne objavljuje.

23. Podaci u vezi primjene internih modela za tržišni rizik

(Član 24 Odluke o javnom objavljivanju podataka o kreditnoj instituciji)

Banka ne primjenjuje interne modele za tržišni rizik, pa stoga ove podatke ne objavljuje.